СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 273. Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 23. листопада, 1926. VOL. XXXIV. No. 273. Jersey City, N. J., Tuesday, November 23. 1926. THREE CENTS.

УРЯД ПЛЯНУЄ КОМПАНІЮ ДЛЯ ВИРОБУ ГОРІВКИ

МАЄ ВИРАБЛЯТИ И ПРОДАВАТИ АЛЬКОГОЛЬ ДЛЯ ЛІЧНИЧИХ ЦІЛИЙ.

ВАШИНГТОН, 20. листопада. — Департамент скарбу признає, що він не може взяти в свою контролю розділ медичних алькоголічних напитків, і тому плянує предложити конгресови проєкт закона, після котрого уряд мавби зорґанізувати приватну компанію під урядовим доглядом для виробу й продажі алькоголю для лічничих цілий.

Уряд закупивби тоді наперед 15 міліонів ґальонів, які тепер находяться у маґазинах за бондами.

Проти проєкту сейчас піднялася опозиція зі сторони сенаторів і конгресменів републиканської партії.

МЕКСИКО ДОЗВАЛЯЄ КАНДИДУВАТИ НА ПРЕЗИДЕНТУРУ В ДРУҐЕ.

МЕКСИКО, 20. листопада. — Сенат мексиканського конгресу потвердив нині проєкт зміни мексиканської конституції в тому напрямі, щоби вільно було людині, яка вже була раз президентом Мексика, кандидувати в друге.

Сей закон відноситься специяльно до кандидатури ґенерала Обреґона, якого кандидатуру вважають тепер конечною для оборони Мексика межи можливими забуреннями зі сторони католицьких епископів. Старий закон забороняв кандидувати в друге, бо Мексиканці боялися, щоби чоловік через подвійне президіованнє мігби набрати такої охоти до влади, що він мігби захотіти захопити владу на все та стати монархом.

„ЗА БІДНІ, ЩОБИ УДЕРЖАТИ САМОСТІЙНИЙ УРЯД".

СІЕТЕЛ, Вашинґтон, 20. листопада. — Полковник Томсон, котрого президент Кулидж вислав був на Филипинські острови для розслідження умов, виступає проти наділення Филипинцям повної самостійности на тій основі, що мешканці Филипинських островів за бідні, щоби удержати самостійний уряд. Кромі сього на островах є тільки мов, що тяжко представити собі, як такий уряд мігби вдоволити всіх.

АМЕРИКАНСЬКІ ЕПИСКОПИ ПОМАГАЮТЬ МОСКАЛЯМ.

НЮ ЙОРК, 20. листопада. — Епископальна парохія Св. Тройці в Ню Йорку відступила московському православному епископови Платонови частину своєї церкви на церковні відправи.

Платон лишився без катедри, програвши її на користь епископа Кедровського.

ВІЗИТА КОРОЛЕВОЇ КІНЧИТЬСЯ ПШИКОМ.

НЮ ЙОРК, 20. листопада. — Сюди приїхала нині румунська королева Марія, перервавши свою дальшу подорож по Америці. Місцеві ґазети не присвячують їй вже навіть десятої частини того місця, яке присвячували їй при її вступі на американську землю.

Про причини її відїзду далі кружляють ріжні чутки. Одна місцева ґазета подала навіть вістку, що в Румунії має вибухнути революція.

Українські товариства в Ню Йорку видали з нагоди приїзду королевої протест проти урядового принимання королевої. Протест називає Румунію найгіршого рода автократією в Европі, яка гнете Українців, Жидів, Мадярів та Німців, захоплених силою під румунську владу. Протест заявляє, що урядове приниманнє румунської королевої стоїть у суперечности з ідеалізацією демократії Вилсоном підчас війни та американськими ідеалами свободи й демократії.

ПРОЦЕС ЗА ВБИЙСТВО ПРОПОВІДНИКА ГОЛА.

НЮ БРОНСВИК, Ню Джерзі, 20. листопада. — На росправі за вбийство д-ра Гола й пані Милс почала оборона переслухувати відводових свідків. Як першого такого свідка поставлено самого обжалованого Генрі Стівенса, брата пані Гол, жени вбитого пастора. Стівенс заявив, що в час убийства він на місци проступку не міг бути, бо він у той час ловив рибу в Лавалет, Ню Джерзі, 60 миль від місця проступку. Він поставив 5 свідків, які його бачили в той час там.

ПОЛІЦІЯ НА СЛІДІ БАНДИТІВ, ЩО ПОСТРІЛИЛИ 2 ПОЛІСМЕНІВ.

НЮ ЙОРК, 21. листопада. — Поліція каже, що вона вже є на тропі бандитів, які в пятницю постріляли смертельно двох місцевих полісменів, з котрих Бернс уже помер, а Дашкевич бореться зі смертю. Одинокий саме бандит, котрого поліція стягнула з авта, яким їхали бандити, мав признатися поліції до участи в злочині та подати імена своїх товаришів.

На основі сих інформацій поліція сейчас почала пошукуваня за опришками, і вже арештувала одного підозрілого. Є ним молодий, бо всего яких 18 літ маючий чоловік, який у час арешту грав у варцаби. Він перечить немовби він мав щонебудь зі злочином.

ДРУГА РОСПРАВА ПРОТИ МІНІСТРА ФОЛА.

ВАШИНГТОН, 21. листопада. — У понеділок починається в суді Дистрикту Колумбії друга росправа проти Фола, бувшого міністра нутрішних справ у кабінеті президента Гардинга, та нафтового підприємця Догені за обманованнє уряду. На росправу завізвав уряд 68 свідків, межи якими є богато визначних політичних і суспільних діячів.

ПІШОВ ШУКАТИ ЗА СКАРБАМИ.

ВІДЕНЬ, 19. листопада.— Капітан Довзер Левін, який вже славний з пошукування за захованими скарбами дістав дозвіл шукати під шенбрунською палатою, в якій давнійше мешкали австрійські цісарі, старих скарбів, які там закопано в часах турецького і наполеонського наїзду.

УСПІХИ УКРАЇНЦІВ НА ЧУЖИНІ.

Маляр Йосиф Бокшай, проф. ужгородської ґімназії, виставляв на днях 40 своїх картин у Празі. Критики пишуть про його образи дуже похвально, особливо подобалася їм композиція „Христос між українським народом". — Славний баритоніст Залеський виступав на днях в „Новому Німецькому Театрі" у Празі в опері „Аїда" як Амонастро. Музичні критики знов підносять небуденні прикмети його голосу, особливож його гарний і сильний орґан і живу драматичну інтерпретацію.

ЩО ЗНАЧИТЬ КУЛЬТУРА.

Дня 19. вересня ц. р. відслонено у Відні памятник у честь довголітнього посадника міста і християнсько-суспільного провідника Карла Люеґера. Творцем памятника є скульптор Мільнер. З тої нагоди відбулися у Відні великі торжества християнсько-суспільних і національних орґанізацій. Похід тих орґанізацій перед памятником тягнувся чотири години, а взяло в ньому участь понад 100,000 осіб (учасники йшли 16-ми). Про культуру Відня і його керманичів говорить найкраще обставина, що при відкриті памятника католицькому діячеві промовляв теперішній соціялістичний посадник Відня Зайц, що ентузіястичними словами схарактеризував заслуги і діяльність Люеґера для міста й цілого народу Австрії. Просимо подати нам подібний приклад з наших обставин.

НОВІ ПОЛЬСЬКІ СТАНИЦІ.

В Стецевій, пов. Снятин, збудовано для кількадесятьох латинників „Дом Людови", а крім того посвячено фундаменти під будову „косцюлка". В часі посвячення промовляв м. ин. проф. львівського університету кс. др. Стах. В „Дом-і Людов-ім" приміщена читальня Т. Ш. Л. і польська школа.

МАРЕВА ЛИСТОПАДОВИХ ДНІВ.

Українсько-польські бої з 1918 р. воскресають вряди-годи при нагоді арештувань і засудів Українців, яких обвинувачують польські громадяне в злочинах з тої доби, пізнаючи їх буцімто щойно тепер як учасників у грабіжах і кривавих „екзекуціях". Дня 16. жовтня ц. р. станув перед судом присяжних львівський пекар Василь Добрянський, родом із Судової Вишні, який мав у листопаді 1918 р. убити жовніра Пилипа Пруса, що вертався з італійського полону до дому. Добрянського засуджено на 4 роки.

ДРААК ПОБІДИВ ПІДДУБНОГО.

Послідна борба в Нюарку переповнила галю публикою, в другій парі Александер Гаркавенко побідив польського великана Юзефа Влязло в 10. мінутах перекинув його через голову. Публика устроїла Гаркавенкови велику овацію. Владек Збишко побідив Марукуса в 32 мінутах, потім боровся Драак з Піддубним, Драак положив Піддубного в 6 мінутах.

„МОРАЛЬНА САНАЦІЯ" В ПРАКТИЦІ.

В селі Бовшеві (пов. Рогатин) істнували дві школи: двоклясова українська й експонівка польська (Т. Ш. Ль.). В селі є латинників 9.9 прц. Після „плебісциту" рада шкільна повітова письмом з 26. X. 1925 повідомила, що в українській школі викладовою мовою залишається мова українська. А ось — недавно, після „санаційної" революції, та сама рада шкільна повітова письмом з 30. липня повідомляє, що Кураторія (підсусідок вшехполяків — Собінський) веліла обі школи зіллями в одну й доручила завести утраквізм. Місцеві селяне обурені: вони власним коштом побудували недавно школу (10.000 зол.) латинники не причинилися до будови ніже сотиком відмовляючись від жертв, мовляв — будуть будувати польську школу, а тепер їм цю школу польщать. Бовшівські громадяне рішили боротися з цим безправством якнайострішими засобами. Зовсім слушно уважають цей крок властей за кпини з усякого права і справедливости.

НЕЗВИЧАЙНИЙ ГІСТЬ.

Олекса Шах, фармер, замешкуючий над рікою Брокенгед, в околиці Лейдівуд, Ман., був 22. жовтня в полудне здивований сильним криком своїх курий. Увійшовши до курника, застав він величезного, чорного птаха, котрий силкувався піднестись на крилах, однак не міг, бо зачіпав великими крилами о перегороду. Шахови удалось ослабити птаха вилами і дістати його до рук. Не могучи розпізнати, що се за птах, він поніс його до учителя, котрий ствердив, що се є орел, т. зв. „балдгедел-іґл".

ІЗ СІЛЬСЬКИХ ТРАҐЕДІЙ.

Дня 15. жовтня ц. р. львівський карний трибунал звільнив селянку з Вязова, жовківського повіту, Осинчукову, обвинувачену своїм мужем, що підрізала йому горло у злочиннім намірі, щоб вийти замуж за сусіда Горбаня. Тимчасом виявилось, що Осинчук підрізав собі горло сам, жінку страшенно побив, а відтак прохав її, щоби його дорізала. Ранений пробував навіть вішатись, але не вмів. Осинчукова занедужавши, пересвідчена, що обоє вмруть, записала свій ґрунт на сусіда Горбаня. Коли обоє виздоровіли, муж подав на неї в суд, змалювавши всю історію по свому. Не добре є підрізувати себе в хаті, а ще гірше жінку — перед судом.

ПІЛСУДСЬКИЙ ОРГАНІЗАТОРОМ ШЛЯХТИ „НА КРЕСАХ".

Пілсудський скористав з нагоди родинного свята шляхотського роду Радзівилів і під покришкою удекорування орденом заслуги полягшого Радзівіла ввійшов в контакт з шляхтою, щоби приєднати її для своїх воєнних намірів. Тому, що приїзд Пілсудського був здавна підготований, в цьому святі взяло участь 45 представників визначної аристократії. На святі було виголошено промови, в яких такі магнати як Сапіга і Радзівіл висказували подяку Пілсудському за це, що вони сьогодня належать до Польщі, бо — як казали — „хто знає, що з нами булоб, колиби твоя, маршале, шабля не зачеркнула таких, а не инших кордонів польського Сходу". У відповіди Пілсудський підносив історичні заслуги шляхотських родів для Польщі.

Польська преса надає тій візиті Пілсудського в Несвежу великого значіння. Одна частина, пригадуючи факт зперед трох місяців, коли то Пілсудський мав заявити князеви Любомірському, що всі повинні бути приготовані, що він зробить в Польщі монархію, додумується, що проклямовання монархії в Польщі — це питання недалекої будуччини; друга часть преси каже, що це є першим кроком консолідаці „заховавчих елементів".

УСПІХ НОВОГО ФІЛЬМУ „ТАРАС ШЕВЧЕНКО".

Фільм „Тарас Шевченко", що його випустила одеська кінофабрика, з великим успіхом демонструється по одеських кінотеатрах.

Громадські, театральні та журналістичні кола, а також критика вважають, що „Тарас Шевченко" є першою вдалою спробою дати справжній культурно-національний фільм. Поруч з життям поета проходить на екрані суворе минуле українського народу та кріпацької маси, що з неї вийшов поет.

ДОЛЯРИ І СЛІДЧИЙ АРЕШТ.

Інжинір Пайкарт, який пробував у віллі в Брюховичах фабрикувати доляри, звільнений у процесі від кари, починає процес проти держави, домагаючись відшкодування на кількадесять тисяч зол. за незаконний слідчий арешт. Закон з 18. серпня 1918 дає право громадянам домагатись такого відшкодовання. Тепер суд буде в клопоті рішаючи: — чи за пробу підроблення долярів вільно саджати до вязниці, чи краще талановитих інжинірів лишати на волі?

ЖИДІВСЬКІ ГРОШІ.

Від нового року в Палестині введуть нову жидівську валюту. Монетарна одиниця матиме ту саму вартість, що „англійський фунт стерлінґів, тільки що ділитисьме по загально принятій в Европі децимальній системі. Банкноти та монети буде робити лондонська карбівня. Новий гріш називатисьме „шекель", буде ділитись на „динари", а „динари" на „прути" (один „прута").

СОВІТИ НЕ УЗНАЮТЬ ПОЛЬСЬКО-ЛИТОВСЬКОЇ ГРАНИЦІ

ВАРШАВА, 21. листопада. — Велике занепокоєннє викликала тут совітська нота, яка є відповідю на ноту польського міністра заграничних справ Залеского, В тій ноті совіти не признають польсько-литовської границі, яку установила Рада Амбасадорів 14. марта 1923 року, себто в тім самім часі, коли вирішувала долю Галичини. Тим рішеннем приділено столицю Литви Вильно враз з округом до Польщі. Цего рішення совіти не узнають, але зазначують при тім, що вони далі стоять при рижськім договорі, значить, що признають далі поневоленне західно-українських земель під Польщею.

Мілітарні круги в Польщі припускають, що ця нота доливає тільки оливи до огню та що вже з неї можна виносити, що війна з Литвою неминуча. Инші думають, що Пілсудскому вдасться полагодити цю квестію мирною дорогою при допомозі Ліґи Націй. А що Пілсудскі має якісь пляни що до зміни заграничної політики Польщі, можна пізнати по тім, що в послідних часах переведено важні зміни в заграничних польських посольствах, а між иншим змінено послів в Москві і Римі.

ІРЛЯНДІЯ ЗАДОВОЛЕНА ЗІ ЗМІН.

ДАБЛИН, 21. листопада. — Відомість про перебудову британської монархії на федерацію самостійних держав принято тут з великим задоволеннем. Надіються, що сегорічна імперіяльна конференція буде мати епохальне значінне і звяже домінії з матірним краєм сильнійше, як було досі. Навіть Ірляндія буде з Англією в дійсно щирих відносинах, бо тепер буде мати свобідну руку що до заграничної політики і в своїх власних внутрішних справах. Англійський король буде тепер одинокою особою, яка буде лучити на зверх домінії.

ШКОЛА ДЛЯ ПРОВІДНИКІВ.

РИМ, 21. листопада. — Муссоліні вже тепер дбає за будучих фашистських провідників. В тій ціли закладає він спеціяльну академію для підготовання тих людей, які будуть відгравати провідну ролю в державнім життю Італії. Молоді елеви будуть виховані на фашистських ідеях та будуть побирати всі відомости, які потрібні для політичного образовання.

Кадидатів до тої школи будуть представляти фашистські лідери, а рішати про їх приняття буде сам Муссоліні.

РУМУНСЬКИЙ КОРОЛЬ ВАЖКО ЗАХОРІВ.

БУКАРЕШТ, 21. листопада. — Румунський король Фердинанд, мимо урядових заспокоєнь, важко захорів. Не булоб дива, колиб наступила катастрофа. З того приводу візвано королеву Марію до повороту до дому. Надіються, що на випадок смерти короля, готово вибухнути в Румунії велике заворушенне.

БУРЯ ВИРВАЛА ПОЇЗД ЗІ ШИН.

ВІДЕНЬ, 21. листопада. — Цілу Австрію захопила велика буря, яка біля Бреґенц в Альпах вирвала зі шин цілий пасажирський поїзд. На щастє жертв в людях не було, бо було тільки кількох ранених. — Буря нанесла величезні шкоди.

МАРКОНІ ПРЕДСКАЗУЄ НОВУ ЕРУ ДЛЯ БЕЗДРОТНОГО ТЕЛЕҐРАФУ.

РИМ, 21. листопада. — Сенатор Вилієм Марконі мав відчит про свої найновійші винаходи. На відчит прибуло дуже богато мужів науки, прибув і король з ріднею. Марконі говорив про свої практики підчас війни над дослідами бездротного телеґрафу при помочи коротких филь. По довгих трудах дійшов він тепер до цего, що в скорому часі наступить цілковита зміна в переношенню енерґії. Новий винахід буде коштувати одну десяту дотеперішних коштів. Це відноситься до будівлі коштовних пересилкових стацій. Вони не тільки будуть дешевші, але й о много сильнійші. Буде можна посилати на далеко більшу мету без огляду на атмосферичні зміни, які не будуть тепер мати ніякого впливу на пересилки телеґрам. Після нового винаходу буде можна посилати 1,300 слів на мінуту. Такі проби вже роблено між Анґлією а Канадою. А до того ціна пересилки буде дуже мала, бо змаліють кошта.

В дуже скорому часі, подавав далі Марконі, буде можна висилати з Італії до Америки воздухом фотоґрафії, які не будуть ріжнитися в нічім від правдивих. Те саме буде відноситися до музичних продукцій.

ПОАНКАРЕ ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД РОЖЕВИМИ НАДІЯМИ.

ПАРИЖ, 21. листопада. — На бенкеті в Тарбес виголосив французький премієр Поанкаре мову, в якій остерігає Французів перед оптимізмом супроти франка. Він заявив, що так як франк підноситься, таксамо добре може він зачати падати. Оздоровленнє франка буде тревати довгий час, а коли не будуть виконані всі охоронні міри, Франція може опинитися дуже скоро перед новою катастрофою.

ХОЧУТЬ СПИНИТИ ЗРІСТ ФРАНКА.

ПАРИЖ, 21. листопада. — Як передше ломили собі голову над тим, що робити, щоби стримати спадок франка, так тепер сама біржа думає над способом, щоби припинити його зріст. Бо наглий і скорий зріст франка приніс цілковитий застій в торговлі, здержано вивіз в чужі краї, фабрики спиняють роботу, а безробіття зачинає нагло збільшатися. Все те може викликати більше нещастє, як спадок франка. Тому хочуть силою здержати дальший зріст його курсу.

При всякій нагоді складаймо жертви на Сиротинець-Захист Українського Народного Союза.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіти і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

У НЕВДАЧІ ПІЗНАТИ ХАРАКТЕР

Послідні осінні вибори в Злучених Державах дають нам цінний причинок до пізнання людських характерів. Особливо повчаючим є захованнє побіджених.

Ось хочби для приміру побіджений кандидат републиканської партії на становище ґубернатора в стейті Ню Йорку. У розмові з ґазетярами після виборів сей кандидат подав ґазетярам, що він уже знає, що він побитий. Однак, говорив далі, він не має для сеї невдачі ніякого для себе виправдання ні викруту. Він був у тім бою, який програно. І він не скаже, що за сей погром хтось другий завинив. Не скаже він, що вину за невдачу поносять другі. Він теж причинився до розгрому.

Однак, у нього совість чиста. Він не має собі нічого до закинення, бо він знає, що бився найкраще, як він умів. Він вжив всіх способів і всіх сил, які йому стояли до роспорядимости. Що противні сили показалися дущими, в сьому не його вина.

Читаючи таку заяву побідженого, певно й противники його партійні набрали до нього поважання. Може аж тепер у перше пізнали вони, що се говорить людина сильна, характер небезпечний ворогам у боротьбі, великодушний у побіді, незломний у невдачі.

З одної знова української кольонії в Америці доносять нам про цікаву промову, яку на місцевому святі Першого Листопада виголосив один бесідник. Говорив сей бесідник наперед про себе самого, як мужно він бився „на всіх фронтах світової війни". Однак і такий герой мусів признати, що його боротьба за всіх цісарів світа на всіх фронтах Україні свободи не здобула. Але тут він зараз поспішився пояснити, щоби слухачі не думали, що се він завинив за невдачу. У своїй премудрости, яка йому казала битися на всіх фронтах, він відгадав тайну невдачі української самостійницької боротьби. Наш герой з усіх фронтів світової війни заявив, що вину за невдачу поносять українські міністри, які роспродували Жидам поконфісковані від Австрії склади оружжа, коли наш герой свої груди наставляв на всіх фронтах світової війни.

Того рода герої в бою ворогам не страшні, товаришам не помічні. В побіді вони всі заслуги приписують собі, у розгромі всю вину звалюють на чужі плечі. Тому вони не збуджують поважання ні в ворогів, ні навіть у своїх.

ГОЛОСИ ПРЕСИ.

СВЯТО ВІДРОДЖЕННЯ.

Львів, осередок західноукраїнських земель, обходить велике свято, свято економічного відродження, свято самодопомоги і самодіяльности, свято громадського співділання, свято кооперації.

Перед нами святковий популярний плякат, виданий з того приводу. На ньому плястично представлений світ старий, розгрібний світ, безпорадности, визиску, занепаду господарської залежности і нужди — та світ новий, суцільний, світ солідарности, самовистарчальности, господарської і культурної свідомости і добробуту. В кількох наглядних, реалістично до подробиць вірних картинах зясовано веґетацію нашої „старовини": тут жидівський торговець горі дном перевертає змістовність поганенького селянського воза, шукаючи за предметом дешевенького купна; там згінник видирає селянинови безрогу. То знову селянка днями вистоює з кусником полотна, виграючуючи даремне дорогий час, а біля неї байдужно і зневажливо проходять елеґантні пані, які живуть у достатках не прачуючи. А те село, в якому має відпочити втомлене серце, теж представляється сумно і нужденно. З одного боку старенька, деревляна церковця з поломаним хрестом і розвалена школа, а по противному боці величавий мурований костьол. Біля церкви розперлася широко нехлюйна жидівська корчма, яка проковтує селянську кервавицю. Ось так в найзагальнійших рисах представляється старий світ. Над новим, суцільно-самовистарчальним світом сонце розсипає своє золоте проміння. Селянин, себто символ української творчопрацюючої нації, сам дає собі раду. На першому пляні зніматься кооперативна каса і сільсько-господарська кооператива, а в далі пишно мріють бані величавої мурованої церкви. Всі попередні признаки чужого культурного й господарського гнету зникли, пропали, розвіялися.

Два світи: перший із забитим, затурканим селянином, над яким панує, якого визискує кожний зайда; — другий, в якому той селянин є сам господарем своєї землі і власником усіх здобутків своєї праці. Два світи: один дійсний, реальний, світ недавньої минувшини і сучасности, а другий світ уявний, світ будуччини. До того світу має нас привести кооперація, дружна, добровільна співпраця всього народу над своєю освітою, над своїм економічним подвигненням, над зростом, розбудовою і поширенням духової і матеріяльної культури та добробуту.

Два світи, — два противенства. Деж ми находимося, в якій стадії розвитку, в якому світі? Ми лише що з трудноцами відриваємося від „пересудів" старого світа і робимо перші кроки, самостійні і певні, в напрямі нового.

Людська натура є консервативна. Особливо старі люде схильні представляти старовину в рожевому світлі, а з призирством, байдужостю або й іронією дивитися на всякі новаторські почини. Старі селяне ще й досі оповідають, що за панщини було краще. І за панщини і пізніще. Краще є все тоді, коли людина була молодою вповні сил, коли вона була активним учасником життя, а поганіще, коли знеможена людина, стара й підтоптана, пасивно відноситься до життєвих маніфестацій і живе вже лише споминами.

Життя нашого народу визначається постійним поступом, за винятком тих — коротших чи довших — епізодів, коли нещастя в наслідок невдачі заваготить над нами. Одначе навіть серед найбільшого лихоліття кожна жива істота шукає виходу. Інстинкт самозбереження, а тим більше зростаюча свідомість пробує найти шлях до покращання своєї долі.

В старовину було ліпше! — кажуть старі люде.

А чи треба пригадувати ті часи, коли наше селянство майже поголовно вмирало господарсько в страшних лихварських руках? Ліцитації були на денному порядку. Павуки-лихварі обмотували селянську масу, не лише витискаючи з неї останні животні соки, але просто задавлюючи на смерть свої жертви. Довший час ми були безсильні. Темні, непорадні, без інтеліґенції, яка постоялаб за народом, яка найшлаб раду на це велике, просто жахливе лихо. Але згодом, скоро тільки ряди нашої народницької інтеліґенції почали збільшуватися, кинено клич рятунку задовженого селянства при допомозі власних кредитових товариств. Ріжним жидівським лихварським „баночкам" наша народницька інтеліґенція протиставить власні кредитові установи з метою видобути задовжене селянство з лихварських лабет. І так в р. 1894 повстає в Перемишлі (осідку д-ра Т. Кормоша) кред. тов. „Віра", в тому самому році (два місяці пізніще) виростає в Стрию (осідок пок. д-ра Евг. Олесницького) „Задаткова Каса", в р. 1895 основується у Львові (осідку д-ра К. Левицького) асекураційне, а опісля й кредитове тов. „Дністер". Ці товариства дешевого кредиту є родоначальниками величезної сітки кредит. кооператив, які перед війною обхопили були всю країну, несучи поміч селянству. Зайвим було би сьогодні давати білянс праці і здобутків тих кооператив. А прецінь і тоді були люде, що не вірили в можливість поборення густої лихварської сітки. А прецінь досягнення кред. кооператив були величаві. Клич самооборони, кинений в маси, найшов був живий відгомін.

Правда, війна й девалюація привели більшість тих кооператив до ліквідації, одначе віра у власні сили почала прозябати в иншій галузі, в галузі споживчої, а опісля й сільсько-господарської кооперації при одночасному відновлюванні розторощеної кредитової кооперації. І тут найшлися — зовсім природно — недовірки. Але вже невеличка доба кількох літ засвідчила, що клич господарської самооборони впав на родючий ґрунт. Коли перед війною вся наша кооперація (згуртована в Українському Рев. Союзі [около 600] і москвофільському [89] висловлювалася числом кругло 700 кооператив), то тепер вона досягає числа 2.000 (на 1. жовтня 1926 —1940) з около 150.000 членів. Обмежуємося цим одним порівнанням з огляду на те, що в літних місяцях в нас були подані вичерпуючі цифри щодо зросту кооперації, розпорядимих фондів і їх руху та обороту. Годиться подати тільки одно: Власні фонди (біляансові) кооператив досягають висоти 1,150.000 зол. Є це без сумніву значна сума, коли мати на увазі наше теперішне господарське положення, одначе смішно мала в порівнанні з нашою чисельностю. До тогож весь цей основний капітал зложило головно село. Місто взагалі, а наша інтеліґенція зокрема має тут зникаючу пайку вкладу. А прецінь завданням кооперації є між иншим дати пристановище нашим інтеліґентним силам.

Дотеперішні досягнення нашого кооперативного руху є справді блискучі. На яких 4.000 місцевостей в Галичині і 2.000 на північно-західних землях, себто разом на 6.000 місцевостей — 2.000 кооператив. Отже за протязі розмірно короткого часу доведено до того, що кожна третя місцевість має українську кооперативу. Черговим завданням постаратися, щоби в кожній місцевости була українська кооператива. Поруч з тим на порядку дня стоїть специфікація кооперативного руху. Виходячи від консумційного примітиву, мусимо змагати до поширення стихійного кооперативного русла з одного боку в напрямі відбудови кредитової кооперації, а з другого в напрямі розбудови сільсько-господарської і продукційної кооперації.

Розвиток нашої кооперації залежний від оборотового капіталу. Здобуття його — це найближче завдання, це клич і крик дня. Дотеперішній розвиток вказує, що нема нічого неможливого, що отже й здобуття оборотового капіталу лежить в обсягу нашої спроможности. Тільки сильно бажати, тільки хотіти, тільки насталити волю до діла!

Завтра (17. жовтня ц. р.) обоходитимемо свято нашої дотеперішньої самодіяльности і співпраці. Але одночасно керманичі нашої кооперації завтра намічуватимуть її розвитковий шлях на будуче. Завтра понесуть по всій країні нові кличі. Нехай між ними найдеться і клич ощадности.

„Щадім і скупчуймо! — такий між иншим повинен бути клич на найближчу мету. Щадім і несім найдрібнійший гріш до найближчої кооперативи, даваймо його як вкладку до обороту. Нехай він побільшує наше майно, нехай дає розгін ініціятиві, нехай здійснює горді пляни! Що більше! В день кооперативного свята повинен бути встановлений один чи два дні до року, коли кождий член української нації, найбогатший і найбіднійший, наймениший і найстарший, — бувби зобовязаний зложити щонайменше 1 зол. на щадницю.

Під кличем: „Щадім і скупчуймо!" повинна розвиватися пропаґанда в нашій пресі, на сходинах, зборах і вічах. Бо тільки розпоряджуючи незалежним від ніяких зовнішних чинників ороровим капіталом, ми зможемо побідно й самопевно йти вперед в господарській ділянці, творячи одночасно й культурні вартости та основу політичної сили.

Свято відродження — велике свято, промінне свято. Але справжнім святом буде воно тільки тоді, коли дамо собі аннібалеву присягу не спинитися в розвитковому поході і використаємо всі сили і засоби, щоби тієї присяги додержати, щоби її здійснити. Тоді то те свято опромінить сонце господарського, а за ним і всякого иншого визволення, тоді ввійдемо в той новий світ, який так плястично змалював нам чуткий мистець.

(„Діло").

ОЛЕКСІЙ К. ТОЛСТОЙ

КНЯЗЬ СЕРЕБРЯНИЙ

(Повість з часів царя Івана Грізного).

(36)

— Вигребемо золото!

— Виріжемо опричнину!

— Виріжемо всю Слободу!

— Де князь? Нехай веде нас!

— Нехай веде князь!

— А не хоче, то на осику з ним!

— На осику! На осику!

— Перстеня також!

— На осику і Перстеня!

Перстінь кинув оком на всю товпу і скрізь стрінув ворожі лиця.

— Ах ви, дураки, дураки! — сказав він. — Та хибаж мені в голові ваше атаманство? Поставте над собою кого знаєте, а я й сам не хочу; наплювати мені на вас!

— Гарно! — закричав хтось.

— Гарно говорить! — додав другий.

— Наплювати мені на вас! — продовжав Перстінь: — чиж то мало таких, як ви? Що за честь над вами атаманувати! Та як схочу, піду на Волгу, не таких зберу!

— Ні, брате, байка! От тебе не пустимо; ще може продаш, як Коршуна продав!

— Не пустимо, не пустимо; лишайся з нами; слухай нового атамана!

Дикі крики заглушили голос Перстеня.

Розбійник великанського росту приступив до Серебряного, з чаркою в руці.

— Батьку! — сказав він, ударивши його широкою лапою по плечи: — пропутав ти свою голову, став нашим братом, так випиймо разом та поцілуймося!

Бог знає, що зробив би Серебряний. Може видрулив би він чарку з рук розбійника, і розірвалаб його на шматки пяна товпа; але, на щастє, нові крики відвернули його увагу.

— Глядіть, глядіть! — роздалось в товпі: — опричника зловили! Опричника ведуть! Глядіть, глядіть!

З глубини лісу йшло кілька людей в пірваній одежи, з дубинами в руках. Вони вели з собою звязаного Максима. Розбійник, котрого ударив він шаблею, їхав на Максимовім кони. Попереду йшов Хлопко, присвистуючи й пританьцьовуючи. Ранений Буян тащився з заду.

— Гей, братці, — співав Хлопко, кляскаючи пальцями:

„Гості зїхались до вдовок у [дворики,
Загуляли по головоньках то-[порики!..."

І Хлопко перекидався, плескав в долоні і крутився мов дзиґа.

Дивлячись на него, рудий пісенник не витерпів, вхопив бандурку і пустився навприсядки помагати товаришеви.

Оба стали на відміну крутитися навколо Максима.

— Бачиш, діяволи! — сказав Перстінь Серебряному. — Адже вони не просто убють опричника, а замучать поволи; я знаю обох: вже коли сі пустились, значить погано; не впечеся молодцеви!

І дійсно, зловленнє опричника було для цілої шайки настоящим празником. Вони задумали пімститися на Максимі за все, що витерпіли від його товаришів.

Кілька людей з звірячими лицями зачало приготовлятися мучити його.

В землю вбили чотири коли, привязали до них поперечні жердки і розпекли цвяхи.

Максим дивився на все спокійним оком. Не страшно було йому умирати в муках; сумно було умерти без меча, зі звязаними руками, і не чути перед смертю ні военного поклику, ні ржання коней, а чути лиш дикі пісні та пяний сміх своїх мучителів.

„Ошукало мене серце", подумав він; „ не такого я ждав собі кінця. Нехай же буде наді мною Божа воля!"

В тім він замітив Серебряного, пізнав його і хотів до него приступити. Але рудий пісенник вхопив його за ковнір.

— Постелена постіль, — сказав він, — знимай кафтан, кладися!

— Розвяжіть мені руки! — відповів Максим: — не можу перехреститись!

Хлопко ударом ножа розтяв ужевки, котрими руки Максима були спутані.

— Хрестись, та не довго! — сказав він, і коли Максим помолився, Хлопко і рудий зірвали з него одіж і стали привязувати його руки і ноги до жердок.

В тім Серебряний виступив наперед.

— Ребята! — сказав він голосом, що привик роздаватись в бою: — слухайте!

І грімкі його слова різко роздалися в товпі, і мимо шуму і криків долетіли до найдальших розбійників.

— Слухайте! — продовжав князь. — Чи всі ви хочете, щоб я був над вами старшим? Може є між вами такі, що не хочуть мене?

— Е, закричав хтось: — що се ти плетеш?

— Чув ти? з нами не жартуй!

— Дають атаманство, так бери!

— Приймай честь, поки цілий!

— Подайтеж мені атаманський топір! — сказав Серебряний.

— Гарно! — закричали розбійники. — Оттак ліпше, по добру, по здоровому!

Князеви подали топір Перстеня.

Микита Романович приступив прямо до рудого пісенника.

— Розвязуй опричника! — сказав він.

Рудий поглянув на него здивований.

— Розвязуй зараз! — повторив грізно Серебряний.

— Он як! — сказав рудий: — ти хиба за ним стоїш, чи що? Гляди, чи в тебе самого кріпка голова!

— Окаянний! — крикнув князь: — не розбирай, коли я приказую!

І замахнувшися топором, він розтяв йому череп.

Рудий повалився, не пікнувши.

Поступок Серебряного перелякав розбійників. Князь не дав їм прийти до себе.

— Розвязуй ти! — сказав він Хлопкови, піднявши топір над його головою.

Хлопко поглянув на князя і пустився розвязувати Максима.

— Ребята! — продовжав Микита Романович: — сей молодець не з тих, що вас скривдили; я його знаю; він такий самий ворог опричнини, як і ви. Крий вас Господи, коли тронете його хоть пальцем! А тепер нічого гаїтись: беріть збрую, порядкуйтеся в сотні, я веду вас!

Твердий голос Серебряного, приказуюча постава і несподівана рішучість зробили велике враження на розбійниках.

— Еге, — сказали деякі півголосом, — та сей не жартує!

— От атаман! — говорили другі: — хоть кого переверне!

— З ним не жарти! Он як тарахнув пісенника!

Так розмовляли розбійники, і нікому більше не приходило на думку бити Серебряного по плечи або з ним цілуватись.

— От славно, князю! — прошептав Перстінь, з поважанием дивлячись на Микиту Романовича: — он як ти їх приборкав! Тільки не давай їм отямитись, веди їх дорогою до Слободи, а там що Бог дасть!

Трудне було положенне Серебряного. Ставши на чолі станичників, він спас Максима і виграв час; але все було би на ново пропало, колиб він не схотів вести буйну ватагу. Князь звернувся мислею до Бога, і здався на Його волю.

Вже зачали станичники приготовлятися до походу, і тільки поговорювали, що не стає якогось Федька Піддубного, котрий від раня пішов з своїм відділом і ще не вернувся.

— А ось і Федько! — сказав хтось: — он іде з парнями!

Піддубний був сухорлявий мущина, зизоватий на одно око і з безлічю рубців на лици.

Гунька його була пірвана. Ступав він тяжко, згинаючи коліна, як чоловік дуже змучений.

— Що? — спитав один розбійник.

— Знов, бачу, дісталось? — додав другий.

— Дісталось, та не нам! — сказав Піддубний, сідаючи коло огню. — Ось, хлопці, богато в мене було гріхів на душі, а сегодня, бачу, половини я збувся!

— Як так?

Піддубний обернувся до свого відділу.

— Давайте сюди язика*), братці!

*) Язиком звали тогді скрізь на Руси шпіона военного.

До вогню привели звязаного мущину в сорокатім кафтані. На величезній голові його сторчала шапка з вигненими крисами. Сплющений ніс, випуклі лицеві кости, вузенькі очи свідчили про те, що він був не тутешний.

Один з товаришів Піддубного приніс копіє, сагайдак і колчан, відобрані від полоненого.

— Та се Татарин! — закричала товпа.

— Татарин, — повторив Піддубний, — та ще який! на силу з ним справились, такий силач! Колиб не Митько, так і втік би!

— Розказуй, розказуй! — закричали розбійники.

— А от, братці, пішли ми зраня рязанською дорогою, придержали купця, зачали обшукувати; а він нам мовить: нічого, мовить, братці, взяти від мене! Я, мовить, іду з Рязани, там всю дорогу заступила Татарва, обдерли мене до-чиста, ні з чим і до Москви дотелепатись!

— От тобі розбійники! — сказав один з товпи.

— Щож ви з купцем зробили? — спитав другий.

— Дали йому гривну на дорогу тай пустили, — відповів Піддубний. — В тім здибаємо мужика, котрий розказав нам, що ще вчора Татаре напали на село і до чиста спалили. Небавом ми самі побачили шайку: до тисячу коней налічили. А там ідуть другі мужики з бабами та з дітьми, заводять та голосять: і наше село спалила Татарва, та ще й церкву ограбили, порубали святі образи, з риз поробили чапраки.

— Ах, окаянники якісь! — крикнули розбійники: — та як ще їх, проклятих, земля свята носить!

— Попа, — продовжав Піддубний, — до кінського хвоста привязали...

— Попа? Та як їх, собачих дітей, грім не вбив!?

— А Бог знає!

— Та хибаж у нашого чоловіка рук нема на проклятy Татарву?!

— То-то й є, що рук мало! всі полки розпущені, лишились мужики та баби, та старі; а бісурманам то й на руку, що нікому їх потурбувати порядно!

— Ех, дав би я їм!

— І я би дав!

— Та як то ви „язика" дістали?

(Дальше буде).

З українського життя в Америці.

ДЕТРОЙТ, МИШ.

В громаді рух.

13-та сотня, яка відірвалася від звязи з Січовою Централею в Шикаго, розпочали дальшу акцію в ціли відновлення властивої січової ідеї. Вона хоче дати початок до створення великої **Української Народної Січової Організації в Америці.** Тепер саме зміняє чартер і робить заходи, щоби видавати січовий орган. В тій справі хоче одначе поспитати думки других Січей, які рівнож відорвалися від Централі. До сотні наплиняють письма зі всіх сторін, навіть з Канади, в яких січовики висказують свою радість з приводу того, що сотня так рішучо зуміла виступити проти гетьманського баламутства та занапащення січової ідеї.

Сотня відсвяткувала Свято Першого Листопада академією в Сікат галі. По панахиді за поляглих героїв, яку відправив о. Пелехович, удалися всі на галю, де вислухали принагідних промов, які виголосили о. Пелехович і сотник Дяків. Говорив рівнож і гром. Нагайло, що був старшиною в Українській Галицькій Армії.

Підчас панахиди зібрано 28 долярів, які вислано до Обєднання на допомогу нашим інвалідам.

На Гемтрамк старався відомий о. Курилло ввести новий календар, але громада спротивилася тому. На разі люде більш заінтересовані банком Бучка, який перейшов до рук ресивера. Бучко зістав засуджений на кілька літ вязниці, а наші люде, які головно були його депозиторами, тепер в страху, щоби не пропала їх праця.

М. Коваль.

КУРТІС БЕЙ, МД.

Віче памяти Івана Франка.

Дня 14. листопада, 1926 року злучені українські громади міста Балтимор та Куртіс Бей відсвяткували память Івана Франка, як великого українського письменника та борця за кращу долю покривдженого нашого народу.

Віче відбулося в чеській галі в Куртіс Бей, на яке прибула майже вся куртісбейська громада та богато з Балтимор. Віче було уряджене заходом злучених товариств відділів У. Н. Союза та Провидіння.

Відчинив віче голова організаційного комітету гром. Шуба. Збори обрали за голову гр. Микитюка та за секретарів п.п. Чорного та Шандровського Миколу.

Довщий реферат про життя Івана Франка та його значіння для українського народа виголосив В. Кедровський, що прибув з Ню Йорку. В свойому рефераті промовець яскраво змалював ті страшні умовини особистого життя Франка та ті умовини рутенщини, що панували на галицькій землі в часи життя та праці Великого Мужа. Лише такий виключний геній, як Іван Франко зміг, силою свого духа та розуму, перебороти всі ті страшні трудности й не тільки вказати шлях до визволення й державности нашого народу, але й заложити тривкі підвалини, на яких відродується та будується українська держава. Зокрема промовець зазначив, що Франко мав рацію й потребу виступати проти того священства, що не повнило свого обовязку перед народом й замісць того, щоби бути проводарем світла сонця й правди, намагалося як найдовше затримати наш нарід в темноті та безправстві. Є такі люде й в Америці, світські і духовні, що перекручують діяльність Франка й не подають дійсних причин боротьби його з духовенством. Вороги Франка свідомо говорять неправду, ідентифікуючи боротьбу його проти одиниць духовенства з атеїзмом.

Далі промовляв недавно приїхавший з Канади учитель Микитюк, який в своїй промові підніс, як часто шкодять українській справі самі Українці, коли вони, не знаючи місцевих обставин, починають політикувати на власну руку. Тут в Америці страшну руйнуючу роботу провадить д-р Ф. Назарук, а колись в Канаді подібну роботу зробив проф. Карманський, та привів до замкнення урядом Канади українських учительських семинарів та заборони навчання української мови в канадійських державних школах.

Третім промовцем виступав гр. Чорний, який підніс, що вже настав нарешті час, щоби завести лад в балтиморській та куртісбейській парохіях. З особливим обуренням збори реагували на слова промовця, коли він зазначив, що о. Маньовський відмовився правити панахиду по души Франка та зігнорував свято, яке влаштовує громада.

При закінченню віча була переведена збірка, яка дала 26 долярів. Ухвалено по заплаті коштів, получених з уряджениям віча, вислати решту через Обєднання на памятник Івана Франка.

При піднесеному настрою віче закінчено співами „Не пора" та „Ми Гайдамаки".

Присутний.

ВИЛМИНГТОН, ДЕЛ.

Протестаційне віче.

День 24. жовтня буде здається довго в памяти вилмингтонської громади. Дня того українські громадяни висказали свою гадку про теперішний заряд церковий. Кільком людям відай не на руку, що нарід сам хоче заряджувати свою майном, і вони метнулися до пароха в Честер, а сей епископський канцлер Ващишин вже не жалував „компліментів" підчас проповіди. Він називав зрадниками всіх, хто проти владики або домагається заряду над своїм власним добром.

Але се страшенне не помогло. На дворі був уливний дощ, але Українці пішли громадою на заповіджене віче, щоби порадитися, що дальше їм робити. Галя була так наповнена, що, як кажуть люди, треба буде десять літ почекати, нім знова так наповниться.

О годині2. з рамени церковного уряду отворив віче гр. Андрій Кучапський. Його й принято предсідателем, а він покликав на секретаря гром. Петра Саса.

Гром. Кучапський в своїй короткій промові попросив зібраних о захование спокою та порядку, в якій цілі скликано віче. Згадав на се, як по смерти бл. п. еп. Сотера Ортинського, церква в Вилмингтон через свій запис опинилася в руках родини покійного владики, і треба було аж через корт діставати назад маєток церковний в руки громади. Вказав, які не користи та негодування задля сего, що тепер весь маєток находиться в руках еп. Богачевського, та яку велику втрату з сего поносить громада. Замісць підноситися, громада упадає. А упадати не має причини, бож поприм церкву збудували прекрасну школу, галю на представлення та танці, тай клюб мають там в льокалі. У школі під теперішню пору 123 дітий, будучність гарна, однак через сю заскорузлу рутенську політику не мож поступати наперед.

Другим бесідником був о. Ярослав Скроцький, котрий перебуває під теперішню пору в Филаделфії.

В своїй промові бесідник не ограничався на місцевій справі, але говорив про загально народне тло. Бесідник представив долю кількох церков, які знищив своїм зарядом еп. Богачевський, зі своїми дорадниками. Найважнійше нині питання для кождого Українця-католика: чи триматися нам католицької церкви, чи раз на все відкинутися від неї? От. Скроцький представив зібраним, що найлучше триматися і на далі в сій самій вірі та релігії, в якій ми зросли та виховалися, але не засипляти своїх прав. Треба протестувати та боротися за свої права до послідної каплі крови. Добиватися справедливости поза Филаделфією. Відступати від церкви не треба так довго, поки в нутрі церкви не вичерпається всіх засобів оборони своїх прав. Колиб оборона народних інтересів вимагала відступлення від Риму, то такого відступлення не можна вважати за безвірство або відступлення від християнства.

Наші предки козаки прецінь були добрими Українцями, а рівночасно нищили всіх Єзуїтів, хрунів та зрадників українського народу. Як у часи козацтва, так і нині нам треба дивитися за тим, щоби Польща не вжила церкви для розбиття нашого народа, на взаємно себе поборюючі табори.

По промові о. Скроцького, яка тревала около півтора години, прочитано отсі резолюції, які віче приняло одноголосно:

1. Ми, Українці, громадяне церкви св. о. Николая в Вилмингтоні, не відкидаємося від католицької церкви, але хочемо непохитно при ній стояти, якщо її зверхність окажеться справедливою супроти нас.

2. Домагаємося, щоби в чартері змінено назву нашої церкви на українську гр.-кат. церкву св. о. Николая.

3. Протестуємо проти називання нас Рутенцями чи Візантійцями, котрими ми не є.

4. Протестуємо проти надавання нам таких священиків, котрі не хотять працювати згідно з народом і для добра народа, та ще в додатку гнiбвлять нас та називають чортами, коли домагаємося своїх слушних прав.

Окрім сих резолюцій ухвалено ще кілька резолюцій щодо місцевих справ.

По прочитанню та приняттю резолюцій заняв слово другий бесідник з Филаделфії п. Михайло Дармограй. Сей бесідник представив зібраним діяльність филаделфійської церковної громади та еп. Богачевського проти неї. Сум огортав усіх присутних, коли бесідник порівнав працю двох владик. Перший владика, куди ступив, то там же виростало щось нового, щось гарного. Він був донцем, який додає життя усім спеченим сонцем ростинам. А теперішний владика? І по нему лишаються сліди, але такі як лишалися по татарській орді, котра перейшла через край. Нищила усе, пустошила, а на дорозі, котрою переходила, навіть трава не росла. До чого рук не приложить епископ Богачевський, уже справа пропала, уже і не направиш нічим. Він затягне церкву в таке багно, що й всі сили її не вирятують.

Далі бесідник пояснив, які благодати приніс нам конкордат та целібат. Бесідник закликав зібраних, щоби кріпко держалися витиченої раз мети і не далися звести нікому з дороги, хотьби які тучі та громи били. Бо громи певно будуть бити, а то вже й бють.

Наконець запитав гр. Стрільбицький, чи не покинутиб нам католицьку церкву, а перейти до православної церкви. Се питанне трудне до розвязки, бо не розходиться нам о саму лише релігію, але о народне добро та будучність нашої молодіжи. Ми хочемо мати з дітий в першій мірі щирих **Українців та борців за волю Неньки України**, а відтак вірних християн.

На се питанне відповів о. Скроцький. Він заявив, що він не є за таким переходом, але щоби не брати на себе відвічальности пропаґатора чи то оборонця котрої небудь секти религійної, він дав нагоду людям самим вибрати собі дальшу дорогу.

Зібрані постановили триматися своєї церкви, до якої досі належали, але не давати нікому тесати собі кілків на голові, а постояти за правду, боронити свого майна, та домагатися справедливости, і то не лищень пустим криком та протестами на папери, але й ділом.

Віче закінчено відспіванием українського національного гимну „Ще не вмерла Україна".

Петро Сас, секретар віча.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Свято першого листопада.

Заходом злучених товариств, які гуртуються при українській кат. церкві, улаштовано свято осьмилітних роковини проголошення Зах. Укр. Народньої Республики, яке відбулося дня 14. листопада с. р.

По Службі Божій відправлено панахиду за поляглих героїв, а підчас панахиди перейшлися гром. П. Федорців і І. Шміґановський за збіркою, з якої прийшло $11.87. Збірка призначена на старий край.

О год. 2. по полудни відбувся концерт в домі „Просвіти".

На концерті виголосив святочну промову наш парох о. Зелигорський та представив ціль сего великого свята.

Хор відспівав кількома наворотами богато ріжних пісень, були деклямації малих шкільних дітей як М. Сопотюк, Анна Вовк і Софія Харчишин, деклямували й старші як М. Канюк і М. Блажкевич.

Соля відспівали п. Олена Ревцьо і І. Козак.

Всі точки випали вдоволяюче і публика була задоволена. Богато труду вложив в те святого дяк учитель Н. Костенька, який приготовив дуже добре місцевий хор.

Межи другою а третою частю концерту переведено збірку добровільних датків на край. Збирали дівчата в строю червоного хреста, а то: А. Вовк і С. Степаньчак, котрі зібрали 28 долярів. Розпроданнем українських відзнак занимали підчас концерту п. М. Романюк і Е. Сопотюк і зібрали 9 долярів.

Підчас панахиди в церкви зложили по одному долярови слідуючі: гр. І. Шміґановський і Ф. Дюк; по 50 ц.: І. Олійник, П. Бутрин, Н. Бачинський, И. Греськів, С. Романюк, М. Сохорович, М. Хас, М. Блажкевич, О. Козак, а решта дрібними жертвами.

Підчас концерту зложили по одному долярови слідуючі: Ф. Дюк, Т. Мамчук, В. Сопотюк, И. Греськів, І. Сохорович, В. Ревцьо, П. Бутрин, М. Хас, І. Кіт, М. Кіт, А. Дзюбінський, С. Стібак, Р. Бачинський і Н. Костенко; по 50 цнт.: А. Проскурняк, М. Павчак, Н. Бутрин, А. Зубрицький, П. Козак, М. Романюк, М. Максимів, О. Козак, І. Олійник, А. Денис, М. Канюк, М. Греськів, о. І. Велигорський, Н. Дмитрук, П. Мандюк, Н. Запорожан, К. Сокіл, Л. Харчишин, М. Мандзин, П. Федорців, а решта дрібними жертвами.

Всіх грошей зібрано $50.00. Розходу було $10.90. Чистий прихід з того т. є. $39.10 відіслано до Обєднания в Филаделфії, а призначенем на інвалідів в старім краю.

За Комітет:

М. Максимів, секретар.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Свято свободи.

Вунсакетська українська православна парохія при співучасти братств, товариств і сестрицтв, які гуртуються при церкві св. Арх. Михаїла, улаштувала спільними силами величавий концерт в память 8-літньої річниці відродження української держави на західно-українських землях. На се свято прибуло много народа з цілої околиці, як з Провіденс, Фол Рівер, Сентер Фолс, Ставтон, Вустер і з других місцевостей.

О год. 2. по полудни сотки народа зійшлося до церкви на вечірню. От. М. Марущак, місцевий настоятель виголосив проповідь та представив зібраним, як то вороги тримали наш нарід через сотки літ в неволі, як старались наш нарід знищити, а при кінці згадав за жертвам, за найкращий цвіт, за тих синів і доньок, котрі віддали свое життє за волю і долю свого народа. Відтак слідувала панахида, а із соток сердець понеслась молитва до милосердного Бога за поляглих.

По панахиді українська банда заграла жалібний марш похоронний. О го. 4. почався концерт. Українська банда заграла „Боже Великий" а вступне слово виголосив гр. Стефан Лемішка. Відтак слідували хорові точки. Хор співав превчудно під умілою управою о. Марущака. Скрипкові соля виконали школярі. Присутні не могли нарадуватися грою молодіжи. От. Марущак відспівав два тенорові соля. Реферав виголосив гр. Д. Реміняк, в якім підніс, що тільки працею і витревалостю здобуде український нарід свою державу. Гром. Савчик з Фол Рівер, бувший січовий стрілець, віддав деклямацію, а потім представляв у своїй довгій бесіді минуле, яке пережив підчас повстання української держави, будучи в рядах тих, що обороняли Львів. Присутні з запертим духом вислухали його бесіду, за котру нагородили бесідника гучними оплесками. Відтак заграла банда, а по ній слідували діточі деклямації. Як ті птички щебетали дівчатка, а нарід нагороджував їх оплесками. Не одному батькови та не одній матери стали сльози в очах, чуючи щебетанне своєї дитини. На закінченне забрав слово о. Марущак та вказав, як треба працювати і учитись та як виховувати молоде покоління.

До звеличання цего свята причинився богато о. Марущак, котрий тому два місяці обняв настоятельство в парохії і постарався доконати такого великого діла, що в находить тепер понад дві сотки дітей до школи.

Всіх грошей зібрано $219.60. Гроші призначені на інвадів в краю.

Громадянин.

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Любов Бога через любов до свого народа.

Дня 3. жовтня відбулося посвячення і вмурування угольного каменя в будинок, в котрому тепер містяться Укр. Нар. Дім, та укр. православна церква. По посвяченню відбувся святочний музикально-вокальний концерт-попис. В концерті та у спільному обіді, улаштованому членами Укр. Нар. Дому та укр. прав. церкви св. Михаїла, взяли участь окрім Українців також Американці і Греки. На концерті пописувались: хор Рідної Школи під диригентурою о. М. Запарипюка і місцевий хор під управою Сильвестра Рехлія. Велике признания, нагороджене бурею оплесків здобув собі турток мандоліністів з гром. Готрою на чолі. Деклямації діточі випали вдоволяючо, з котрих найкращою була деклямація маленької Йоанни Процай, яка від шкільної дітвори передала о. Арх. І. Теодоровичеві прекрасний букет цвітів.

Підчас спільного обіду виголошено чимало патріотичних промов — гарних, підбадорюючих. Найкращою була промова укр. прав. арх. о. І. Теодоровича, котрий дуже льогічно проводив ідею „любов Бога через любов до свого народа". Бог, — говорив архиепископ: це сума добра, моралі, краси досконалости — це найкращий ідеал віруючої людини. Бога можна любити лише стремлінням до добра, краси, досконалости! Бога можна любити лише в цей спосіб, що сповнесь його заповідь, то є: люби ближнього, свого брата — люби свій нарід цілим своїм еством, люби так, щоб ти був спосібний для щастя твойого народа віддати все — майно і життя. Відповідними цитатами зі св. письма умотивовував згадану ідею.

Всі присутні були захоплені річевими і льогічними виводами бесідника.

Після промови Владики забрав голос др. В. Клодницький, який попросив в присутних дітвим ствердити стійкість виводів, заохочуючи зібраних до пожертвовання бодай маленької лепти на сироти в Галичині (сироти по поляглих борцях за Волю України). Зложено $26.90.

Жертвували:

По $2.00: о. арх. І. Теодорович, о. М. Запаринюк; по $1.00: о. И. Желіхівський, др. А. Косцій, др. В. Клодницький, гром. Качмар, Гоца, Готра, М. Грубрин, Б. Бриняк, О. Пилатюк, М. Гаврилюк, П. Гайва, С. Рихлій, О. Вонс, М. Процай, П. Кулиняк, І. Романчук, П. Андрущак, П. Парій, І. Коцюба, гр.-ка Кс. Парій; по 50 ц.: гром. І. Лукавецький, П. Приймак, Я. Грубрин, С. Коцюба; дрібні датки 90 центів.

Разом зібрано $ 26.90, які переслано до краю через Обєднанне в Филаделфії.

Громадянин.

ЗАДИВИВСЯ НА КОРОЛЕВУ І ПОГИБ.

Микола Конопоєвський, робітник на секції в Су Лукавт, Онт., заплатив життям за свою цікавість. Він робив на дорозі коло стації, коли тамтуди переїзджав поїзд румунської королевої Марії. Королева стояла на платформі послідного вагону і Конопоєвський так в неї задивився, що не дочув, як позаду него надїхала инша льокомотива. Льокомотива вдарила його і убила на місци. Конопоєвський, 46-літний чоловік, був в Канаді сам. Його жінка перебуває в Галичині.

Встидлива.

Молодий чоловік стукає до гардеробних дверей танцюристки.

Танцюристка: Ні, ні, зажди. Я встидаюся, бо я ще не зодягнена.

Молодий чоловік: Це нічо. Але вже що-то бодай маєте на собі.

Танцюристка: Ні, зовсім нічого. Коли не хочете повірити, то погляньте крізь дірку від ключа!

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ
НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА по конець вересня 1926. року.

(12)

ВІДДІЛ 295.
Бр. Сошествія св. Духа в Акрон, Огайо.

Жертва з каси відділу	$50.00
Жертви від членів	40.25
Разом	$90.25
Цепко Олекса	$3.00
Цепко Іван	2.00
Цепко Константин	2.00
Чайківський Алекс.	25
Дебеляк Стефан	1.00
Філяс Михайло	2.00
Геряк Михайло	1.00
Галамай Теодор	1.00
Ільчишин Андрій	1.00
Когут Іван	1.50
Косс Петро	50
Козюра Тома	2.00
Кудера Олекса	1.00
Креслер Стефан	2.00
Кухар Іван	1.00
Намачинський Тимко	2.00
Петруха Михайло	2.00
Різник Дмитро	1.00
Славич Павло	1.00
Словчак Иосиф	50
Стеців Григорій	50
Тивольчук Евстахій	2.00
Кулавець Теодор	1.00
Матвіїв Стефан	1.00
Шляхетка Іван	1.00
Кудера Юлія	1.00
Пільгуй Василь	2.00
Рафель Іван	1.00
Сахарнацький Лука	1.00
Сивик Олекса	50
Іванців Михайло	1.00

ВІДДІЛ 296.
Бр. св. Михаїла в Ню Кенсінгтон, Па.

Жертва з каси відділу	$25.00
Жертви від членів	14.00
Разом	$39.00
Федан Іван	$10.00
Головчак Михайло	1.00
Любчик Петро	1.00
Мизюк Михайло	1.00
Бомбик Михайло	1.00

ВІДДІЛ 307.
Бр. св. Георгія в Віліямстаун, Н. Дж.

Жертва з каси відділу	$10.00
Жертви від членів	19.00
Разом	$29.00
Аркатин Іван	$2.50
Гулька Прокіп	1.00
Прус Петро	1.00
Стефанюк Іван	1.00
Слободян Пелягія	1.00
Витязь Іван	1.00
Аркатин Текля	2.50
Мричко Анна	1.00
Паращак Іван	1.00
Смерецький Микола	1.00
Стадник Ілько	1.00
Мричко Василь	1.00
Слободян Василь	1.00
Віклюк Петро	1.00
Витязь Марія	1.00
Херцовий Андрій	1.00

ВІДДІЛ 309.
Тов. Український Клюб в Сегінав, Миш.

Жертва з каси відділу	$15.00
Жертви від членів	16.75
Разом	$31.75
Безчвертний Андрій	$1.00
Бістриский Фред	25
Дамко Михайло	25
Федус Олена	1.00
Госька Петро	1.00
Зайсов Іван	50
Вагнер З. Мих.	1.00
Варян Александер	2.00
Вагнер З. Естера	1.00
Сас Стефан	1.00
Сас Анна	1.00
Варян Анна	1.00
Скробут Григорій	50
Росс Антін	1.00
Яручевський Стефан	1.00
Лапка Михайло	1.00
Федусь Юрій	50
Федусь Теодор	1.00
Федусь Григорій	50

ВІДДІЛ 311.
Бр. св. Володимира в Джессоп, Па.

Жертва з каси відділу	$—
Жертви від членів	6.00
Разом	$6.00
Федірко Стефан	$1.00
Федірко Микола	1.00
Федірко Василь	1.00
Федірко Ева	1.00
Федірко Анастазія	1.00
Нагірний Михайло	1.00

ВІДДІЛ 312.
Тов. Просвіта в Плейнфілд, Н. Дж.

Жертва з каси відділу	$—
Жертви від членів	19.25
Разом	$19.25
Цап Семен	$1.00
Дацко Іван	25
Дорош Стефан	1.00
Гулей Андрій	1.00
Овсяний Павло	1.00
Полегонький Ізидор	1.00
Базарніцький Лука	1.00
Цап Иосифа	1.00
Єдинак Павло	1.00
Ярема Максим	1.00
Ловас Іван	1.00
Полегонький Михайло	1.00
Ратковин Яким	1.00
Шарик Микита	1.00
Ярема Василь	1.00
Ярема Роман	1.00
Ратковин Прокіп	1.00
Савчак Микола	1.00
Вовчак Михайло	1.00
Дорош Катерина	1.00

ВІДДІЛ 313.
Тов. Самопоміч в Савт Ст. Пол, Мінн.

Жертва з каси відділу	$5.00
Жертви від членів	9.00
Разом	$14.00
Качмар Петро	$1.00
Коцюба Стефан	1.00
Гарасим Олена	1.00
Гринківський Иосиф	1.00
Кошуба Іван	1.00
Касіян Марія	1.00
Кузьма Марія	1.00
Кузьма Іван	1.00
Лісовський Андрій	1.00

ВІДДІЛ 316.
Тов. Вільні Козаки в Рачестер, Н. Й.

Жертва з каси відділу	$50.00
Жертви від членів	—
Разом	$50.00

ВІДДІЛ 317.
Тов. Запорожська Січ в Сиракюз, Н. Й.

Жертва з каси відділу	$25.00
Жертви від членів	—
Разом	$25.00

ВІДДІЛ 323.
Бр. св. Володимира в Кензас Сіті, Кенз.

Жертва з каси відділу	$50.00
Жертви від членів	44.00
Разом	$94.00
Федишин Василь	$5.00
Янчишин Николай	3.00
Янчишин Дмитро	5.00
Ярема Петро	5.00
Крикливий Микита	2.00
Купа Іван	1.00
Левус Михайло	2.00
Москаль Іван	2.00
Мазур Роман	5.00
Машута Теодор	1.00
Саган Анна	1.00
Боруцький Теодор	1.00
Блакита Микола	1.00
Яремко Дмитро	5.00
Русин Яків	3.00
Шиляк Василь	1.00
Винницький Іван	1.00
Звадюк Сидор	2.00

ВІДДІЛ 328.
Бр. св. Арх. Михаїла в Панвіл Парк, Н. Дж.

Жертва з каси відділу	$10.00
Жертви від членів	—
Разом	$10.00

ВІДДІЛ 329.
Тов. Вільна Україна в Ботлер, Па.

Жертва з каси відділу	$—
Жертви від членів	5.00
Разом	$5.00
Кравець Олекса	$1.00
Кравець Анна	1.00
Карлицька Юлія	1.00
Обаль Анастазія	1.00
о. Г. Климович	1.00

ВІДДІЛ 333.
Сестр. св. Анни в Бервік, Па.

Жертва з каси відділу	$—
Жертви від членкинь	21.50
Разом	$21.50
Боберський Мих.	$0.50
Салташ Іван	50
Боберський Іван	50
Боберська Розалія	50
Буць Марія	50
Хомин Катерина	50
Дідик Параска	50
Дрожак Феня	50
Ференц Феня	50
Гелетій Зофія	50
Гнилянська Катерина	50
Іванко Олена	50
Ясінська Юлія	50
Костів Крестина	50
Курило Марія	50
Кунік Настуня	50
Карабанин Анна	50
Лопушанська Катерина	50
Луцик Настуня	50
Лисів Таця	50
Мандзяк Марія	50
Макар Анна	50
Мехнич Юлія	50
Мило Зофія	50
Пухир Катерина	50
Пукій Анна	50
Пукшин Настуня	50
Пенц Анна	50
Ротала Марія	50
Рудий Марія	50
Сарай Анна	50
Сигин Дмитро	50
Сегін Юстина	50
Славич Марія	50
Солтисик Олена	50
Старцун Юстина	50
Волос Марія	50
Возняк Олена	50
Кревіцька Анастазія	50
Орисик Анна	50
Худа Анна	50
Левицький Василь	50
Данило Максим	50

ВІДДІЛ 336.
Тов. Сокіл в Клівленд Огайо.

Жертва з каси відділу	$10.00
Жертви від членів	15.00
Від членів діслано	7.00
Разом	$32.00
Матішин Михайло	$1.00
Федорчак Томаш	1.00
Федорчак Михайло	1.00
Голдер Катерина	1.00
Іваночко Андрій	1.00
Кость Стась	1.00
Купчик Олекса	1.00
Кисіль Григорій	1.00
Калмук Тимко	1.00
Калмук Катерина	1.00
Кальницький Григорій	1.00
Оляр Теодор	1.00
Постуляк Семен	1.00
Пелех Стефан	1.00
Степаник Григорій	1.00
Дмитришин Дмитро	1.00
Гумніцький Михайло	1.00
Садовський Танас	1.00
Голдер Микола	1.00
Коваль Павло	1.00
Левицький Михайло	1.00
Каленик Олекса	1.00

ВІДДІЛ 338.
Бр. св. Петра і Павла в Монесен, Па.

Жертва з каси відділу	$25.00
Жертви від членів	17.00
Дохід з пікніку	53.05
Разом	$95.05
Крицький Стефан	$1.00
Адамів Михайло	1.00
Боівка Василь	1.00
Фаль Ілько	1.00
Янковський Франко	5.00
Качмарик Антін	1.00
Кудлик Иосиф	1.00
Крайняк Іван	1.00
Процанин Іван	1.00
Процанин Стефан	1.00
Пухнатий Петро	1.00
Тисячний Олекса	1.00
Крицький Іван	1.00

ВІДДІЛ 340.
Тов. Запорожська Січ в Манчестер, Н. Й.

Жертва з каси відділу	$—
Жертви від членів	13.00
Разом	$13.00
Баланда Теофіль	$1.00
Демборович Катерина	1.00
Демборович Володимир	1.00
Фліс Онуфрій	1.00
Куречка Ірина	1.00
Куречка Іван	1.00
Масланий Микита	1.00
Окліевич Данило	1.00
Процько Леон	1.00
Процько Зофія	1.00
Щудлик Марія	1.00
Щудлик Іван	1.00
Щудлик Онуфрій	1.00

ВІДДІЛ 341.
Бр. св. О. Николая в Савт Вест Клівленд, Огайо.

Жертва з каси відділу	$10.00
Жертви від членів	—
Разом	$10.00

(Дальше буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ЗБІРКА КОМІТЕТУ В МАГАНОЙ СИТІ

на докінчення Народного Дому в Устечку, повіт Заліщики.

Як вже громадянам з Устечка відомо, що наші браття віднеслися до нас з просьбою о поміч на докінчення Народного Дому. На жаль, мушу признатись, що наша збірка поступала в досить тупім темпі, а то з браку свідомости. Та я певний, що односельчане Устечка візьмуть примір з понизше наведених, котрі своєю лептою причинились докінчити так потрібну інституцію і таки дадуть і від себе жертви.

Спис жертводавців:

По $10.00: Матій Осадчук; по $5.00: Іван Годованець, Петро Рехальський, Параска Семенюк, Семен Онуляк, Теодор Радинський; по $2.00: Іван Качмарчик; по $1.50: Семен Луговий, Іван Мостовлюк; по $1.00: Стефан Гуменюк, Микола Ганьдзюк, Микола Луговий, Василь Заячківський, Матій Кичула, Микола Батіг, Іван Кмицік, Стефан Стасюк, о. Степан Склепкович, Дмитро Гайдамака, Михайло Тиханевич, Митрофан Охрим, Іван Палагнюк, Василь Скоренко, Гарий Сидоряк, Гарий Петрівський; по 50 цнт.: Микола Непийвода, Василь Горощак, Іван Тимчак, Василь Самусь, Адам Галант, Михайло Прокоп; по 25 цнт.: Іван Непийвода.

Загальна сума виносить $59.25, яку вислано до краю.

Всім жертводавцям комітет складає щиру подяку.

А рівнож комітет просить, щоби односельчане у Гейзлітон відізвались і також причинились докінчити розпочате діло. Згаданий комітет продовжає далі свою роботу і збирає дальше жертви.

За тутешний Комітет:
Іван Годованець,
Матвій Осадчук;
334 W. Market St.,
Mahanoy City, Pa.

ІМЕННИКИ МІЖ СОБОЮ.

—o—

Невислідимі є суди божі. Ніхто не знає, що його завтра стріне, що його чекає. А вже польський Українець, то таки зовсім сліпий щодо найближчої будуччини. Лягаючи спати, ніколи не є певний, чи не збудить його хто поночі, не перетрясе хати, не запропонує зміни мешкання. Встаючи рано, не присягне, чи не прийдеться йому лягати вечером у примусовім готелі, що правда безплатнім і добре стереженім.

Так і я не мав поняття, що саме стріне мене, коли виходив учора на місто.

А мав я полагодити одну симпатичну орудку: оглянути виставлену на продаж стрільбу для свого приятеля, поклонника Німрода, Діяни, св. Губерта і св. Евстахія — себто мисливого.

Стрільба була в крамниці Едварда Купчинського і мені приємно було, що стрінувся зі своїм іменником, досі незнайомим.

Заходжу з одним старшим добродієм у крамницю і допитуюсь за принципалом. Очевидно, говорю по польськи, бо справа йде про рушницю, а то в руках Українця — річ непевна. Підходить до нас елегантний пан і представляється як шеф фірми:

— Купчиньскі !

— Купчиньскі !...

— Ах — дивується шеф. Ви, пане, з яких Купчинських?

— З бучацьких! — відповідаю, хоч це не таке знов певне, бо мій батько був у Брідщині.

— А так ! Бо я з самбірських.

Здається инша галузь... роблю припущення. Найскорше дійшов би по гербі.

Мій іменник звертає розмову загалом на Купчинських.

— Тут у Львові є кілька того самого назвища. Є один адвокат, один урядник і знаєте — є один літерат.

Я не такий зарозумілий, щоби це брати до себе, тому й кажу.

— Знаю, знаю...зі "Слова Польського"!...

— Ах, правда, є й зі "Слова", але подумайте є ще один і то Українець...

— Цікаво!

— Так, Українець ! — стверджує шеф цю просто неймовірну річ. — Літерат і поет (навіть!), працює здається, в „Ділі". Подумайте, колись-то здибає мене один комісар поліції і каже: "Ладного маєте іменника, пане Купчинський!"... — Що такого? питаю. Якого іменника?! А він каже; Є тут у Львові: літерат, поет і політичний український діяч! Маю його тут записаного під "п. п." (політичне подейжани)... Сміявся, прошу панів, що то певно мій крівняк, але то тільки жарт, бо я такого не маю і навіть його на очі не бачив...

Весь час опису того українського Купчинського, я стояв, нібито байдуже мені, а мій товариш вдавап, що оглядає якусь річ.

— А хотілиб ви, пане, побачити того Українця? — питаю шефа.

— Чому би ні, овшім.

— То прошу подивитися на мене, бо то я є власне той небезпечний зразок.

Мого співбесідника вдарило це як обухом. Він хвилю недовірливо глядів на мене і не міг до слова прийти.

— Якжеж так... Я був би ніколи не сказав...

— Не дивниця, пане, яж польський шляхтич, а зрештою ні разу не підносив угору голови, щоб було видно моє піднебіння.

— Але що ви, пане! — боронився симпатичний мій іменник.

— Нічого, пане, я дуже вдячний, що ви мені це сказали. Знаю тепер автентичну думку поліції про мене.

— Ох! Це ще не все... говорив мій іменник. — Комісар казав, що той Купчинський незвичайно талановитий та інтелігентний!!

Хоч як це було мені приємно почути, я не міг не запримітити, що це було сказане вже після мого здемаскування...

Галактіон Чіпка.

ЧУДАСІЇ.

Варшавський „Глос Правди" помістив недавно низку статтей про галерію злочинних типів варшавської слідчої поліції. Між ними чільне місце займає комісар Леонард Добецкий. Майже одночасно з реveляціями про його зложивання та темні діла приходить звістка в познанськім „Пшеводні-ку католицькім", що цей лицар одержав папський ордер, а голова варшавських капуцинів Адамчик ушкварив йому такий панегірик: „У Варшаві в рядах польської державної поліції засяла величня постать духом предківської віри та вчинків покірно притаєних, а проте тим більшої вартости, бо зроблених в Імя Бога і в імя любови ближнього. Тихий апостол діла п. Леонард Добецький, комісар слідчої поліції..." і так далі, мов про Жанну д' Арк. Щасливі ученики Шерльоків Гольмсів, що ведуть подвійне життя: бодай варшавських капуцинів обдурять.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ